

I

(Állásfoglalások, ajánlások és vélemények)

VÉLEMÉNYEK

RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

2008. FEBRUÁR 12–13-I, 78. PLENÁRIS ÜLÉS**A Régiók Bizottsága véleménye városok közötti diplomácia**

(2009/C 120/01)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA

- elismerve a tágabb értelemben olyan eszközként meghatározott városok közötti diplomácia alapvető és egyre fontosabb szerepét, mint amelynek segítségével a helyi önkormányzatok és az őket képviselő szereplők ösztönözhetik a társadalmi kohéziót a világban, előmozdíthatják a környezeti fenntarthatóságot, megelőzhetik a válságokat, megoldhatják a konfliktusokat és az ezeket követő újjáépítést és rehabilitációt, azzal a céllal, hogy stabil feltételeket teremtsenek az emberek békés együttéléséhez egy demokratikus, haladó szellemiségű és jóléti környezetben;
- elismerve azt, hogy napjainkban a diplomáciát nemcsak a nemzeti kormányok képviselik és gyakorolják, és hogy tekintettel a béke, a demokrácia és az emberi jogok minden szinten való megvalósításához szükséges párbeszédre, együttműködésre és koordinációra, a nemzeti kormányok és a helyi és regionális önkormányzatok közötti szorosabb együttműködés támogatása természetes és elengedhetetlen feltétele a többszintű és hatékonyabb megközelítésnek és stratégiának, és elismerve azt, hogy a városok és egyéb települések a nemzetközi együttműködés jelentős szereplői, hiszen más városokkal együtt nemzetközi hálózatokat működtetnek;
- úgy ítéli meg, hogy a határokon átnyúló együttműködés szélesebb értelmében, de az európai szomszédsági politika és különösképpen az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz összefüggésében lehetőség nyílik az Európai Bizottsággal való együttműködés fejlesztésére a városok közötti diplomácia témáinak, politikáinak és mindenekfelett tevékenységeinek számbavételében;
- üdvözli az euromediterrán partnerség megújulását és hangsúlyozza a párbeszéd dimenziójával való bővülésének fontosságát, az uniós tagállamok helyi önkormányzatai és az európai szomszédsági politika mediterrán, valamint kelet-európai és kaukázusi partnerei között;
- nyomatékosan utal a szakértelem átadására vonatkozó uniós tapasztalatok alapvető jelentőségére minden olyan területen, ahol a városok közötti diplomácia szerepet játszhatna, ideértve a jó kormányzást, az átláthatóság előmozdítását, a korrupció elleni harcot, a helyi fejlesztést, az infrastruktúrát, az egészségügyet, az oktatást és képzést, az emberkereskedelem elleni harcot, az ifjúságot, a nemek közötti egyenlőséget és a kultúrák közötti párbeszédet.

Előadó: Eleni LOUCAIDES (CY/EPP)
Nicosia város önkormányzatának tagja

POLITIKAI AJÁNLÁSOK

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

mint a tagállamok helyi és regionális önkormányzatait az Európai Unióról szóló szerződés alapján képviselő európai intézmény,

1. elismerve a tágabb értelemben olyan eszközként meghatározott városok közötti diplomácia alapvető és egyre fontosabb szerepét, mint amelynek segítségével a helyi önkormányzatok és az őket képviselő szereplők ösztönözhetik a társadalmi kohéziót a világban, előmozdíthatják a környezeti fenntarthatóságot, megelőzhetik a válságokat, megoldhatják a konfliktusokat és az ezeket követő újjáépítést és rehabilitációt, azzal a céllal, hogy stabil feltételeket teremtsenek az emberek békés együttéléséhez egy demokratikus, haladó szellemiségű és jóléti környezetben;

2. szem előtt tartva azt, hogy ez a szerep nemzetközileg elismert és hogy az uniós tagállamokban sok város, helyi önkormányzat és egyéb hatóság sok éve alkalmazza már a városok közötti diplomáciát, valamint hogy e kérdés alapos ismerete révén ezek a szereplők központi szerepet játszanak és hatékonyan hozzájárulnak a párbeszéd elősegítéséhez és a konfliktusok megelőzéséhez területén a szövetségek kialakításához, a konfliktusok kezelésének ösztönzéséhez, az ezeket követő újjáépítéshez és rehabilitációhoz, valamint a harmadik országok fejlődéséhez, úgy az európai kontinensen, különösképpen a Balkánon, mint a Közel-Keleten, Latin-Amerikában, Afrikában és világ többi részén;

3. elismerve azt, hogy a világ egyre növekvő mértékben urbanizált és összetett, és hogy a városok és helyi önkormányzataik folyamatosan a frontvonalban állnak egy multikulturális környezetben, mivel a polgárok jogainak biztosítása, a feszültségek csökkentése, a válságok megoldása, a társadalmi és gazdasági beilleszkedés és a területi kohézió, a kultúrák és a vallások, az államok és a népek közötti párbeszéd, valamint a béke és stabilitás előmozdítása érdekében dolgoznak;

4. elismerve azt, hogy napjainkban a diplomáciát nemcsak a nemzeti kormányok képviselik és gyakorolják, és hogy tekintettel a béke, a demokrácia és az emberi jogok minden szinten való megvalósításához szükséges párbeszédre, együttműködésre és koordinációra, a nemzeti kormányok és a helyi és regionális önkormányzatok közötti szorosabb együttműködés támogatása természetes és elengedhetetlen feltétele a többszintű és hatékonyabb megközelítésnek és stratégiának;

5. elismerve azt, hogy a városok és egyéb települések a nemzetközi együttműködés jelentős szereplői, hiszen más városokkal együtt nemzetközi hálózatokat működtetnek. Figyelembe kell azonban venni azt, hogy a települések önként vállalják a feladatok elvégzését;

6. elismerve egyidejűleg azt, hogy a népek közötti béke és megértés előmozdításáról szólva a városok közötti diplomácia és tágabb értelemben a decentralizált együttműködés, egymást kiegészítő eszközök, hogy a helyi és regionális önkormányzatok támogatják az államok és népek együttélését és közeledését célzó kezdeményezéseket, valamint hogy mindig az emberi jogokra vonatkozó nemzetközi jog és az Európai Unió elvei és értékei alapján járnak el;

7. aggodalmának adva hangot azon új kihívások miatt, amelyekkel az emberiség szembeesül, ide sorolva az éghajlatváltozást és a természeti katasztrófákat, az ivóvízhez és egyéb természeti erőforrásokhoz való hozzáférés hiányát, a járványveszélyt, a fenyegető éhínséget és szegénységet, valamint a migráció folyamatos növekedését, amely kiváltja társadalmunkban a szélsőséges magatartások hullámát és a különböző kultúrájú, etnikai eredetű, vallású és hagyományú közösségek közötti intoleranciát és feszültséget, ami gyakran konfliktusforrássá válik mind az államokon belül, mind pedig közöttük, valamint azt a nézőpontot képviselve, hogy közös megközelítést szükséges elfogadni és közös megközelítési és intézkedési lehetőségeket kell tervezni;

8. elkötelezve magát egy igazságosabb, összetartóbb, az alapvető emberi jogokat és a minden fajú, kultúrájú és vallású férfiak és nők egyenlőségét tiszteletben tartó eljáráson keresztül a fenntartható fejlődésnek a városainkban és a területeinken történő ösztönzése mellett, tiszteletben tartva ezáltal az oktatáshoz és a munkaerőpiachoz való hozzáférés támogatásának szükségességét, erősítve a demokratikus eljárásokat és a helyi autonómiát, amelyek alapvető jelentőséggel bírnak az egységesebb és összetartóbb világ építésében;

9. elismerve, hogy a megváltozott természetű konfliktusok következtében polgáraik jólétének biztosítása állandó kötelezettséget jelent a területi önkormányzatok számára, valamint hogy a helyi és regionális önkormányzatok közötti nemzetközi szintű fokozott párbeszéd és szorosabb együttműködés hozzájárulhat a kölcsönös megértéshez, a közös célok előmozdításához és az okoktól függetlenül a konfliktusok megoldásához;

10. elismerve azt, hogy a polgárok és a helyi közösségek szenvednek kárt abban az esetben, ha a nemzeti kormányok képtelenek párbeszédet kezdeményezni a problémák konstruktív megoldására, a rend és a stabilitás visszaállítása érdekében;

11. ugyancsak elismerve azt, hogy a helyi önkormányzatok, mint a polgárokhoz legközelebb található kormányzati szintek, ismerik az emberek szükségleteit és a legkedvezőbb helyzetben vannak ahhoz, hogy válságok vagy konfliktusok esetén, illetve preventív módon is, felmérjék ezeket az igényeket és válaszoljanak rájuk;

12. azt az álláspontot képviselve, hogy a helyi önkormányzatoknak a szabadság, a demokrácia és a haladás érdekében kell dolgozniuk, ily módon pedig hozzá kell járulniuk a nemzetközi fejlődéshez és a béke megteremtéséhez;

13. felismerve azt, hogy amennyiben kudarcot szenved azoknak a konfliktusoknak megoldása, amelyek rendkívül megnehezítik, esetleg meg is akadályozhatják a regionális együttműködést, az EU és az uniós politikák, mint például az európai szomszédsági politika, kiteljesedésük során rendkívüli nehézségekkel fognak szembesülni;

14. szem előtt tartva azt, hogy a városok közötti diplomácia növekvő ismertségét és befolyását nemrég a 2008. június 11–13-án, a Régiók Bizottságának részvételével Hágában tartott, a városok közötti diplomáciáról és a helyi önkormányzatoknak a válságmegelőzésben, a béke építésében és a konfliktusokat követő újjáépítésben játszott szerepéről szóló első világkongresszuson is elismerték;

15. elismerve az Európa Tanács Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusának, az Európai Önkormányzatok és Régiók Tanácsának, az „Egyesült Városok és Helyi Önkormányzatok Világszervezete” városok közötti diplomáciával, békeépítéssel és emberi jogokkal foglalkozó bizottságának, a demokráciáért aktív helyi szereplők szövetségének, a „Polgármesterek a békéért” világméretű mozgalomnak, az illetékes ENSZ ügynökségeknek, a Glocal Forumnak és más nemzetközi intézményeknek és nem kormányzati szervezeteknek az eddigi és folyamatos úttörő és felelős munkáját a városok közötti diplomácia területén;

16. felkéri valamennyi helyi önkormányzatot arra, hogy gondolkodjanak el a béke és az igazságosság fenntartására vonatkozó felelősségükön és mozdítsák elő a mindenkit megillető emberi jogokat, összetartó városokat építve egy összetartó világ érdekében;

17. ismételten hangsúlyozza a szükségességét a nemzetközi szintű hatékonyabb és átláthatóbb támogatási mechanizmusoknak és az egyszerűsített eljárásoknak, valamint főként a

helyi hatóságok közreműködésének a fent említettekhez szükséges eszközök kidolgozásában és létrehozásában;

18. üdvözli, hogy az Európai Bizottság – a 2008. október 8-i közleménye alapján – szükségesnek tartja, hogy a helyi önkormányzatok nagyobb szerepet töltsenek be az EU fejlesztési tevékenységeinek kidolgozásában és végrehajtásában, valamint hogy a Régiók Bizottsága égisze alatt strukturált párbeszédet folytassanak a helyi önkormányzatok és az Európai Bizottság,

19. üdvözli továbbá, hogy a fent említett közlemény hivatkozik az EU helyi önkormányzatai közötti információcserét szolgáló platform létrehozására, ahogy azt a Régiók Bizottsága javasolta,

20. megerősíti, hogy az EU-nak közvetlen érdeke fűződik az Európa biztonságát aláásó regionális konfliktusok és problémák megoldására való törekvéshez, az ellenőrizetlen migrációs hullámok és az energiaellátás megszakadásának megelőzéséhez, de szélesebb értelemben a világbéke megteremtéséhez is;

21. megismétli azon meggyőződését, hogy a virágzó szomszédsági kapcsolatok csak hatékony, helyi és regionális szintű együttműködés révén biztosíthatók;

22. úgy véli, hogy a helyi és regionális hatóságok vannak a legkedvezőbb helyzetben ahhoz, hogy felmérjék a polgárok igényeit és válaszoljanak is ezekre, mind megelőzőképpen, mind pedig a konfliktusokat követő helyzetekben;

23. úgy ítéli meg, hogy a határokon átnyúló együttműködés szélesebb értelmében, de az európai szomszédsági politika és különösképpen az Európai Szomszédsági és Partnerségi Támogatási Eszköz összefüggésében lehetőség nyílik az Európai Bizottsággal való együttműködés fejlesztésére a városok közötti diplomácia témáinak, politikáinak és mindenekfelett tevékenységeinek számbavételében;

24. üdvözli az euromediterrán partnerség megújulását és hangsúlyozza a párbeszéd dimenziójával való bővülésének fontosságát, az uniós tagállamok helyi önkormányzatai és az európai szomszédsági politika mediterrán, valamint kelet-európai és kaukázusi partnerei között, ahol a 2008 augusztusában kitört konfliktus óta az EU fontos szerepet játszik a békefolyamat előmozdításában és a humanitárius segélynyújtásban;

25. megismétli az euromediterrán regionális és helyi közgyűlés létrehozásának támogatására irányuló szándékát, annak érdekében, hogy testet öltjön a barcelonai folyamat, hasonlóképpen a Mediterrán Uniót is támogatni kívánja, amelyről július 13-án döntött az Európai Tanács Párizsban tartott ülésén, többek között a városok közötti diplomácia célkitűzéseinek előmozdítása végett,

26. üdvözlí a 2008. november 3–4-én, Marseille-ben megrendezett, *A barcelonai folyamat: Unió a földközi-tengeri térségért* miniszteri konferencia záró nyilatkozatát, amely lényegében a Marseille-ben június 22–23-án megrendezett helyi és regionális hatóságok fórumán megfogalmazott javaslatot veszi át, amelyet az RB október 8-i véleményében is felvetett. Célja, hogy az Unió a földközi-tengeri térségért vonja be a helyi és regionális önkormányzatok euromediterrán közgyűlését (ARLEM), miután az megalakult;

27. elismeri, hogy valamennyi érintett partner fent említett tapasztalatai, valamint építő jellegű és alapvető szerepe ellenére sem létezik pontos modell a városok közötti diplomácia gyakorlása és végrehajtása területén;

28. megjegyzi, hogy továbbra is nehéz a városok közötti diplomácia intézkedéseinek sikerét vagy kudarcát meghatározó fő elemek pontos azonosítása; erre való tekintettel úgy véli, hogy az eljárásokat minden helyzetben testre kell szabni, és azoknak rugalmasnak kell lenniük annak érdekében, hogy a gyorsan változó környezetben működőképessé legyenek;

29. meg van arról győződve, hogy a városok közötti diplomácia szereplőinek tudatában kell lenniük annak, hogy ez egy összetett folyamat, amelynek kéz a kézben kell járnia az egyéb erőfeszítésekkel, hogy pontosan ismerniük kell a válságkezelések sajátos körülményeit és a konfliktus történelmi összefüggéseit, valamint hogy minden tervezett kezdeményezés vagy intézkedés esetén biztosítani szükséges az érintett helyi hatóságok belevágását;

30. úgy véli, hogy alapvető jelentőségű az uniós intézmények tapasztalata és együttműködése e területen és megismétli a nagyobb politikai és technikai támogatás szükségességét annak érdekében, hogy biztosítani lehessen az EU-val szomszédos államok folyamatos, határokon átnyúló együttműködését a helyi önkormányzatok szintjén; felkéri a tagállamokat és a részes országokat, hogy teljes mértékben használják ki az olyan eszközöket, mint a TAIEX programok és az egyéb létező twinning eszközök, valamint a 2007–2013. évi európai polgárságot támogató programhoz hasonló lehetőségeket, annak érdekében, hogy lefedjék a városok közötti diplomáciára vonatkozó megközelítés alapjait;

31. megállapítja, hogy lehetséges az uniós tagállamok helyi önkormányzatainál foglalkoztatottak cseréjének megszervezése annak érdekében, hogy elő lehessen mozdítani a városok közötti diplomácia dimenzióját, valamint a szorosabb együttműködésüket és koordinációjukat is a tapasztalatcsere és a tevékenységi hálózat kialakítása érdekében;

32. nyomatékosan utal a szakértelem átadására vonatkozó uniós tapasztalatok alapvető jelentőségére minden olyan területen, ahol a városok közötti diplomácia szerepet játszhatna,

ideértve a jó kormányzást, az átláthatóság előmozdítását, a korrupció elleni harcot, a helyi fejlesztést, az infrastruktúrát, az egészségügyet, az oktatást és képzést, az emberkereskedelem elleni harcot, az ifjúságot, a nemek közötti egyenlőséget és a kultúrák közötti párbeszédet;

33. megjegyzi, hogy az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak folytatniuk kell az együttműködést a helyi önkormányzatokkal és a civil társadalommal az emberi jogok, főleg a települések valamennyi hátrányos helyzetű csoportja jogainak előmozdítása terén, különösképpen az euromediterrán együttműködésben részt vevő országokat felkérve arra, hogy legyenek nyitottabbak a civil társadalom, a helyi önkormányzatok és, tágabb értelemben, a városok közötti diplomácia közreműködése iránt;

34. támogatja azt, hogy – habár a nemzetközi szereplőknek erősíteniük kell és elő kell segíteniük a városok közötti diplomácia intézkedéseit –, új struktúrát csak akkor kellene létrehozni, ha az feltétlenül szükséges, és ha speciális szükségletek kielégítésére szolgál;

35. kiemeli, hogy a „Külkapcsolatok és decentralizált együttműködés” szakbizottsága szorosan nyomon követi az e területen bekövetkező fejlődést, bátorítja az érintett szereplőket, valamint az európai és nemzetközi hálózatok és a nem kormányzati szervezetek közötti kommunikációt, ahol pedig lehetséges, meghatározza azokat a régiókat, ahol elképzelhető lenne a városok közötti diplomácia alkalmazása és ahol a Régiók Bizottsága katalizátorként működhetne közre;

36. javasolja, hogy a Régiók Bizottsága tájékoztassa az EU-t a konfliktusok sújtotta régiók helyi és regionális önkormányzatainak szükségleteiről, és felkéri arra, hogy a városok közötti diplomácia és az ehhez kapcsolódó intézkedések támogatása révén játsszon aktívabb szerepet a konfliktusok megoldásában;

37. ugyancsak felkéri az EU-t arra, hogy az illetékes nemzetközi szervezetekkel való megbeszélései során vegye fel a városok közötti diplomácia kérdését a napirendre;

38. arra bátorítja az Európai Bizottságot, hogy támogassa a helyi és regionális önkormányzatoknak és kollektív testületeknek a városok közötti diplomáciába való bevonását célzó regionális programokat, annak érdekében, hogy ösztönözze a közös célokat és elveket;

39. üdvözlí az Európa Tanács Helyi és Regionális Hatóságok Kongresszusának a Városok Közötti Diplomácia Európai Chartájának kidolgozására vonatkozó kezdeményezését, valamint a városok közötti diplomáciát támogató alap felállításának tervét; felkéri az EU-t arra, hogy fontolja meg a városok közötti diplomáciát szélesebb értelemben támogató és intézkedéseit megerősítő pénzügyi eszköz létrehozását;

40. tekintettel az Open Days – A régiók és városok európai hete rendezvény évenként megrendezett programjainak nagy visszhangjára, javasolja, hogy a 2009. évi rendezvény programjának részeként készítsenek elő egy külön szemináriumot a városok közötti diplomáciáról;

41. felhívja a tagállamok figyelmét a városok közötti diplomácia kérdésére, hangsúlyozva elkötelezettségét az olyan értékek iránt, mint a demokrácia, a jogállamiság és az emberi jogok; felszólítva őket a városok közötti diplomácia kezdeményezéseinek mind kétoldalú, mind pedig többoldalú támogatására, mivel ennek révén egy igen ígéretes, a helyi és regionális önkormányzatok közötti nemzetközi párbeszédnek a külpolitikájuk

keretén belüli támogatására szolgáló eszközhöz jutnak, miközben ebben az értelemben a hosszú távú békét célzó civil társadalmi kezdeményezéseket támogatják;

42. tájékoztatni fogja az Európai Bizottság elnökét, az EU közös kül- és biztonságpolitikai főképviselőjét, a külkapcsolatokért felelős uniós biztost, a humanitárius támogatások fejlesztéséért felelős uniós biztost és az Európai Parlament elnökét e vélemény tartalmáról, hangsúlyozva a városok közötti diplomáciában játszani kívánt szerepét, valamint azon előnyöket, amelyeket az EU élvezne külpolitikájának erősítése és a béke, biztonság és stabilitás célkitűzéseinek elérése terén.

Kelt Brüsszelben, 2009. február 12-én.

a Régiók Bizottsága
elnöke

Luc VAN DEN BRANDE
